

Luxusní vrstvené sklo z doby válečné

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Druhá světová válka přinesla mnoho špatného, a je s podivem, že se v tomto období najdou i světlé momenty. Protektorátní režim se dotkl všech sfér života běžného občana a zasáhl i do průmyslu, včetně sklářství. Většina českých skláren se nacházela v pohraničí, kde se neklidná doba projevila jako první, a proto dochází i ke značné migraci jak sklářů, tak sklářských výtvarníků. Do Valašského Meziříčí přichází např. Ing. Miloslav Prokop se svým vědeckým postupem při vývoji nových svítidel, nebo František Zemek, který zde začíná s výrobou skleněných figurek. Sklárny ve Valašském Meziříčí byly zařazeny mezi průmyslově strategické podniky a jejich výroba byla uzpůsobena současné situaci – vyráběl se tzv. kriegsortiment. Dnes nás asi překvapí, že do tohoto válečného zboží bylo zařazeno především luxusní sklo, vznikaly celé série dekorativních předmětů: mezi nimi i bublinatý Antik a nebo vá-

zy s obchodním názvem Atel. Co je na vázách Atel tak výjimečného? Především precizní provedení a technika, nad kterou stojí

za to se zastavit. Vázy jsou zhotoveny z vrstveného skla: ta na snímku ze sbírek muzea ve Valašském Meziříčí je ze tří sklo-

vin: křišťálu (čiré sklo), oranžového skla a horní vrstvu tvoří rubín (temně rudé sklo). Dvě poslední vrstvy musí být rovnoměrně silné – na tom záleží úspěch této velmi náročné techniky. Motiv, který prostupuje jednotlivými vrstvami, je proveden pískováním: plochy, které neměly být obroušeny, byly zakryty a zbytek byl postupně odstraněn. Pískování dodává sklu mat a v kontrastu s horní lesklou vrstvou získává celý výjev větší hloubku. Hotový výrobek opatřený značkou si pak našel cestu do některé z domácností „věrných Říši“. Ale ve skutečnosti bychom tyto luxusní kousky našli i v širokém okolí krásenských skláren, kam se dostaly prostřednictvím svých tvůrců.

Dnes na výrobu této krásné vázy těžko najdeme šikovné ruce – vypiskovat motivy není největší problém, ale vyfouknout tak veliký tvar se stejným rozemístěním barevného skla je opravdu umění, které vyžaduje skutečného „mistra skláře.“

Mgr. Kamila Valoušková, historik umění MRV, Valašské Meziříčí

foto: Váza Atel s motivem Radhoště, kolem r. 1942, přejímané pískované sklo, sklárny Krásno.
Foto: K. Valoušková

